

Trainerhandleiding

Mijn kind op de middelbare school

ITTA / UvA B.V.®

2016-2017

Bijeenkomst 1 | De brugklas

In deze bijeenkomst wordt gewerkt aan de volgende competenties/doelen:

- De ouder maakt kennis met de andere ouders, de trainer en de inhoud van de komende bijeenkomsten
- De ouder wisselt ervaringen uit met andere ouders over hun eigen (middelbare) schoolperiode
- De ouder bespreekt verwachtingen, wensen en vragen over de oudercursus.

1. Introductie en kennismaken – 30- 40 min

Doel De ouders maken kennis met de andere ouders, de trainer en de trainingen. De inhoud van de training wordt besproken en afspraken worden gemaakt.

Uitleg U begint de training met het welkom heten van de ouders en het voorstellen van uzelf. Daarna geeft u een korte vooruitblik op bijeenkomsten trainingen en vertelt hierbij het doel van de oudercursus. De oudercursus is bedoeld voor ouders om hun kind te ondersteunen bij het begeleiden van hun kind op de middelbare school.

Ouders wisselen ervaringen en tips uit over hoe zij hun kind het beste kunnen ondersteunen.

- Zij leren nieuwe gesprekstechnieken om te praten met hun puber.
- Zij leren nieuwe schoolgerelateerde begrippen.
- Zij krijgen inzicht en uitleg over de communicatiekanalen van school; bijv. Magister.
- Zij krijgen inzicht in hoe het voortgezet onderwijs in Nederland werkt en wat er mogelijk is binnen het Nederlandse onderwijssysteem. (Bijvoorbeeld na het vmbo doorstromen naar havo).

Later in de bijeenkomsten gaat u iets dieper in op de te behandelen onderwerpen. Noem wel alvast de thema's van de bijeenkomsten:

- huiswerk
- organisatie op school
- het puberbrein
- loslaten en helpen
- contact met school
- laatste bijeenkomst: nader in te vullen. Deze bijeenkomst staat in het teken van onderwerpen die ouders verder willen uitdiepen of nog eens willen bespreken. Daarnaast is er ruimte voor evaluatie en wordt er nog een vragenlijst ingevuld.)

Peil de voorkennis en ervaring in de groep door de volgende vragen te stellen:

- *Wie heeft er al eens eerder een training voor ouders gevolgd? PO of VO?*
- *Van wie is dit het eerste kind in de brugklas?*
- *En wie heeft er dus al één of meer kinderen op middelbare school (gehad)?*
- *Wat zijn de ervaringen tot nu toe?*

Deel het overzicht uit van de bijeenkomsten, ouders krijgen zo een overzicht van de komende onderwerpen en de data waarop de bijeenkomst gepland staat.

Bespreek met ouders de voorwaarden die er vanuit TopTaal worden gesteld (o.a. ondertekenen deelnemerscontract) en neem de vragenlijst af. Geef aan dat de gegevens vertrouwelijk worden behandeld en niet aan derden zullen worden verstrekt. De gegevens worden uitsluitend (anoniem) gebruikt voor het beschrijven van de pilot en onderzoeksresultaten.

2. Kennismaken – 20 min

- Doel** De ouders maken kennis met de andere ouders en de trainer
 De ouders geven hun verwachtingen aan wat betreft de cursus
 De ouders wisselen ervaringen uit met andere ouders over hun eigen (middelbare) schoolperiode
- Uitleg** De ouders maken kennis met elkaar door te praten over de eigen ervaringen op de middelbare school en welke verschillen zij merken met de middelbare school van nu.
 Als trainer faciliteert u het gesprek. U bewaakt het onderwerp. Door het stellen van gerichte vragen kunt u het gesprek sturen in de richting van het onderwerp.

U kunt ervoor kiezen om onderstaande foto's gebruiken om het gesprek op gang te brengen. De foto's zijn opgenomen in het oudermateriaal. Laat de ouders eerst in tweetallen praten over de foto's en hun eigen schooltijd. Bij de nabespreking kunt u onderstaande vragen gebruiken in het gesprek.

- *Als u terug denkt aan uw schooltijd, was dat een fijne tijd of een minder fijne tijd? Waarom?*
- *Hoe groot waren de klassen? Hoe zag uw schoolgebouw eruit?*
- *Aan welke docent denkt u nog wel eens terug? Waarom?*
- *Hoe was de sfeer in de klas met uw klasgenoten?*
- *Waren de klassen gemengd of kregen jongens en meisjes apart les?*
- *Kreeg u huiswerk? Wat voor soort huiswerk? Hoe vond u dit?*
- *Hoe was de overgang van de basisschool naar de middelbare school? (Als er geen duidelijke overgang was, kunt u kort vragen naar het schoolsysteem. Eén school voor iedereen tot een bepaalde leeftijd of gescheiden onderwijs? Zijn ouders naar de Koranschool geweest?)*
- *Hoe waren de docenten op de eigen school? Denk je dat de docenten nu nog dezelfde rol hebben? Wat is er anders of wat is hetzelfde gebleven?*

Pauze – 10 min

3. Wensen en verwachtingen – 15-20 min

Doel De ouder verwoordt haar verwachtingen, vragen en wensen met betrekking tot de training en de school van hun kind.

Uitleg Ouders hebben allemaal ideeën bij het begin van een training. Laat de ouders hun tips, tops of wensen samen of alleen op een post-it schrijven. Wanneer ouders hier moeite mee hebben, kunt u noteren wat ouders noemen.

U kunt tijdens de komende bijeenkomsten terugkomen op datgene dat de ouders hebben genoemd en/of hebben opgeschreven.

U plakt alle verwachtingen en wensen bij elkaar en maakt er een foto van. Deze foto plaatst u op de facebookpagina. (Nadere toelichting over de facebookpagina volgt later in de bijeenkomst)

Het tweede geeltje (of groentje) is voor de lerarenkamer. Hierop vraagt u ouders te schrijven wat zij wensen voor hun kind of van hun schoolperiode. Ouders beslissen zelf of dit anoniem is of dat zij de naam van hun kind erbij vermelden.

De post-its zelf komen op een groot vel en dit grote vel kan eventueel naar de lerarenkamer van de school.

Bespreek de post-its in de groep en kijk of je een aantal wensen/verwachtingen van de ouders al kunt relateren aan de onderwerpen van de komende bijeenkomsten.

Als er ouders bij zijn die al ervaring hebben met de middelbare school, kun je hen eventueel vragen of zij al antwoord hebben op bepaalde vragen/opmerkingen die op de post-its zijn beschreven.

4. Met elkaar in contact blijven- 10 min

Doel De ouder maakt kennis met de Facebookpagina van de bijeenkomsten.

Uitleg U vertelt de ouders dat bij de training een facebookpagina hoort. Ouders kunnen via deze groep met elkaar communiceren. Ook zal de mentor van de kinderen iedere week iets posten op de groepspagina.

Het is belangrijk om te melden dat de groep gesloten is. Dat wil zeggen dat alleen de ouders die lid zijn de berichten kunnen lezen. Op de facebookpagina worden alle filmpjes geplaatst die worden gebruikt in de cursus en kunnen ouders hun ervaringen met elkaar uitwisselen. De facebookgroep kan alleen worden aangemaakt als alle ouders hiermee akkoord gaan. ITTA maakt de pagina aan en zal de ouders indien zij akkoord gaan uitnodigen om deel te nemen aan de groep.

Foto's die ouders maken voor huiswerkopdrachten en materialen die hun kinderen maken, kunnen hierop gepost worden.

Tip U kunt een foto van de groep maken en deze als profielfoto instellen.

U kunt ook voorstellen om een WhatsApp-groep aan te maken zodat ouders op die manier onderling contact kunnen houden.

5. Voor thuis: praten met je kind – 5 minuten

Doel: Ouders praten met hun kind thuis over de stap van basisschool naar middelbare school.

Uitleg: Deze opdracht is optioneel. Stimuleer ouders om met hun kinderen te praten over hoe zij de overstap van basisschool naar middelbare school hebben ervaren. Voor ouders waarvan de kinderen nog moeten starten kun je de vragen iets aanpassen. Ouders kunnen met hun kind praten over de verwachtingen die zij hebben van de middelbare school en wat de verwachtingen van hun kind zijn.

6. Wat hebben we vandaag gedaan? – 5 min

Afsluiting – 10-15 min

Doel Afsluiting van de les

Uitleg U vat de belangrijkste onderwerpen die in de les zijn besproken samen of laat dit een ouder doen. Maak hierbij gebruik van de gesprekken die zijn gevoerd en koppel de uitkomsten aan het leerdoel.

Bespreek in het kort wat er de volgende bijeenkomst op het programma staat. Zie hiervoor de handleiding bij bijeenkomst 2 – Huiswerk.

Daarbij wordt ingegaan op de mogelijke ondersteuning bij het plannen van huiswerk en het leren voor een toets. Geef ouders mee dat zij hun kind kunnen vragen hoe zij het vinden om huiswerk te maken of wat de verwachting van kinderen is met betrekking tot het maken van huiswerk.

Maak eventueel nog een rondje waarin ouders kunnen benoemen wat zij meenemen uit de bijeenkomst.

Bijeenkomst 2 | Huiswerk: zelfstandig leren leren

In deze bijeenkomst wordt gewerkt aan de volgende competenties/doelen:

- De ouders wisselen ervaringen uit met andere ouders over hun eigen ervaringen met huiswerk;
- De ouders krijgen praktische tips over hoe zij hun kind kunnen helpen met huiswerk;
- De ouders bereiden zich voor op een gesprek met hun kind over het maken van huiswerk;
- De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in de les aan bod zijn gekomen.

1. De vorige keer – 15 min

Doel De ouders kunnen vertellen over wat zij thuis met hun kind hebben gedaan.

Uitleg De bijeenkomst begint met een terugblik. U kunt vragen welke onderwerpen in de vorige bijeenkomst zijn besproken:

- Kennismaken;
- De eigen schoolervaringen;
- Wensen, verwachtingen en vragen
- Praten met je kind

2. Huiswerk – 20 min

Doel De ouders krijgen praktische tips over hoe zij hun kind kunnen helpen met het maken van huiswerk.

Uitleg Laat de volgende twee fragmenten zien:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=jP5kOmm2aEc>. Dit fragment kunt u het beste starten vanaf 1:08 minuten.
2. <https://www.youtube.com/watch?v=7cf7R6p-Ke0>

Bespreek welke tips er in het filmpje worden genoemd? Kenden de ouders de tips al? Welke informatie is nieuw?

Bespreek het fragment kort na met behulp van onderstaande vragen;

- *Kijkt u wel eens met uw kind samen in zijn of haar agenda of op Magister?*
- *Vertelt uw kind wel eens iets over het huiswerk dat hij of zij moet maken?*
- *Weet uw kind altijd al het huiswerk dat hij of zij moet maken of leren voor een toets?*

Tip: als er iemand van de school bij de bijeenkomst aanwezig is, kun je deze persoon vragen een en ander te vertellen over de manier waarop de school een dergelijk communicatiekanaal als Magister inzet.

3. Zelfstandig leren leren – 15 minuten

Lees nu het artikel *Help je puber om zelfstandig te leren*. Bespreek daarbij onderstaande vragen.

Bij het nabespreken kunt u gebruik maken van de onderstaande vragen:

- *Krijgt uw kind veel huiswerk op? Wat voor soort huiswerk is dit?*
- *Wat vindt uw kind van het huiswerk? Wat vindt hij of zij moeilijk en wat juist makkelijk?*
- *Kan uw kind zijn of haar huiswerk goed plannen? Hoe doet hij of zij dit?*
- *Kan uw kind zich goed concentreren? Hoe komt dat?*
- *Is uw kind een doorzetter? Maakt hij of zij altijd al het huiswerk?*
- *Waarbij kan uw kind uw hulp gebruiken? Heeft u een idee hoe u dit kunt doen?*

- *Wat vindt u van de vragen die in de tekst staan? Zou u die kunnen gebruiken?*

Help je puber om zelfstandig te studeren

Belangrijke vaardigheden bij het maken van huiswerk zijn:

- Plannen;
- Concentreren;
- Doorzetten.

Plannen en concentreren zijn erg belangrijk bij het maken van huiswerk. Pubers zijn daar niet zo goed in. Dat komt doordat de hersenen van pubers nog in ontwikkeling zijn. De hersenen groeien door tot je ongeveer 23 jaar oud bent.

Help je puber met plannen

Op school vertelt de docent welk huiswerk de leerlingen moeten maken. Dat schrijft jouw kind op in zijn agenda. Soms kun je het huiswerk ook lezen op Magister.

Toon interesse

Laat je kind merken dat je geïnteresseerd bent in het huiswerk.

Vraag bijvoorbeeld: Heb je veel huiswerk? Heb je hulp nodig? Hoe kan ik je helpen?

Dan weet je kind dat hij zijn taken en planning met jou kan bespreken. Je kind weet dat je hem serieus neemt.

Samen de agenda bekijken

Bekijk een keer per week samen met je kind de agenda. Als jullie samen de agenda bekijken, weet je wat je kind allemaal moet doen. Zo kun je helpen om te plannen. Je kunt vragen:

- *Wat voor huiswerk moet je maken?*
- *Moet je een opdracht maken in je werkboek?*
- *Moet je een verslag schrijven?*
- *Moet je ook bladzijden lezen? Hoeveel bladzijden moet je lezen?*
- *Wanneer moet je huiswerk klaar zijn? Heb je genoeg tijd om het huiswerk te maken?*
- *Kun je alles zelf of heb je ergens hulp bij nodig? Van wie?*
- *Welke dingen vind je leuk? En welke dingen helemaal niet?*
- *Doe je eerst de leuke dingen of juist de dingen waar je geen zin in hebt?*

Pauze – 10 min

4. Begeleiding bij het maken van huiswerk – 15 min

Doel De ouders bereiden zich voor op een gesprek met hun kind over het maken van huiswerk.

Uitleg De volgende stap is het voorbereiden van een gesprek thuis over het maken en plannen van huiswerk. Hiervoor blik je eerst weer terug op de tips en ervaringen die ouders zojuist

hebben benoemd. Lees vervolgens de Tips in het oudermateriaal door. Hebben de ouders nog aanvullingen?

5. In gesprek met je kind over huiswerk– 20 min

Doel: Ouders oefenen een gesprek over huiswerk.

Uitleg: Bereid de ouders voor op een gesprek over huiswerk. Gebruik daarbij onderstaande tekst. Deze tekst is eveneens in het oudermateriaal opgenomen. Bespreek met de ouders of zij een dergelijk gesprek herkennen. Wat doet deze ouder goed en wat zou nog beter kunnen?

Schrijf de tips en tops die ouders formuleren op het bord. Kom zo tot ongeveer drie tips die de ouders zouden willen geven voor het voeren van een gesprek met hun kind over huiswerk.

Vader Brahm en zoon Johri praten met elkaar over de schooldag van Johri.

Brahm: Hoe was je dag op school?
Johri: Saai en we hebben super veel huiswerk gekregen.
Brahm: Wat was de saaiste les vandaag?
Johri: De saaiste les was van meneer Knollenburg, Frans. Hij is echt saai en geeft zoveel huiswerk!
Brahm: En heb je nog gelachen vandaag in de les?
Johri: Haha, ja, heel veel. In de pauze gingen we voetballen.
Brahm: En heb je ook nog in de les gelachen?
Johri: Hmm... ja mevrouw Plutschouw was heel grappig. Ze vertelde een leuk verhaal over de burgemeester van Amsterdam.
Brahm: Maar je hebt dus veel huiswerk gekregen? Heb je nog hulp nodig?
Johri: Nee, ik kan het zelf wel!
Brahm: Oké, maar lukt het om je huiswerk af te krijgen?
Johri: Ja, ik gebruik kleuren in mijn agenda en dan weet ik precies wat ik moet doen.
Brahm: Wat handig! Kun je me uitleggen hoe dat werkt?
Johri: Ja, dat is goed. Nee, niet nu hoor. Ik heb nu even pauze.
Brahm: Prima, het hoeft ook niet nu. Ik vind het wel fijn om het vandaag te doen. Zullen we na het eten naar de planning kijken?
Johri: Oké
Brahm: Wat staat er in je agenda voor volgende week? Ik zie gele strepen en groene strepen. Geel betekent een SO toch. Een schriftelijke overhoring?
Johri: Ja, dat is een kleine toets. De groene strepen betekenen dat ik dan een proefwerk heb.
Brahm: Oké, dat wordt een drukke week! Hoe ga je dat plannen? Wat heeft je mentor verteld over het plannen van het leren voor een proefwerk?
Johri: Eh.... Ja, iets met elke dag een half uurtje.
Brahm: Elke dag een half uurtje. Waarom?
Johri: De mentor zei dat als je iedere dag een half uurtje leert, je beter onthoudt wat je hebt geleerd.
Brahm: Goed, en dus elke dag?
Johri: Ja, de leerstof elke dag kort herhalen is beter dan één keer heel lang studeren. Je herhaalt het dan vaker.

Laat ouders een gesprek voorbereiden aan de hand van de tips en ervaringen van zichzelf en anderen. Na tien minuten bespreekt u plenair of ouders het gevoel hebben dat zij thuis verder kunnen. Wanneer de groep het toelaat kan een ouder misschien zijn of haar verhaal als casus voorleggen waarbij de groep feedback geeft.

6. Wat hebben we vandaag gedaan?

Afsluiting – 15 min

Doel De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

Uitleg U vat de belangrijkste onderwerpen die in de les zijn besproken samen of laat dit een ouder doen. Maak hierbij gebruik van de gesprekken die zijn gevoerd en koppel de uitkomsten aan het leerdoel.

Maak vervolgens een rondje waarin ouders kunnen benoemen wat zij meenemen uit de bijeenkomst. De volgende bijeenkomst staat eveneens in het teken van huiswerk. Daarbij wordt ingegaan op de mogelijke ondersteuning bij het plannen van huiswerk en het leren voor een toets. Geef ouders mee dat zij hun kind kunnen vragen of zij eens samen in de agenda mogen kijken.

Bekijk de flap met verwachtingen/wensen/vragen die tijdens de eerste bijeenkomst zijn opgeschreven en kijk welke post-its beantwoord kunnen worden of welke je anderszins kunt behandelen.

Huiswerkopdracht voor de ouders

Vraag ouders om een foto te maken van de studieplek van hun kind. Het kind hoeft niet op de foto, maar de plek waar het kind zit wel. Volgende les wordt er ingegaan op de behoeften van het kind m.b.t. de studeerplek.

Bepaal of de deelnemers de foto's uploaden via de facebookgroep of dat je een andere manier kiest om de foto's te verzamelen.

Bijeenkomst 3 | Huiswerk: hoe kan ik mijn kind helpen?

In deze bijeenkomst wordt gewerkt aan de volgende competenties/doelen

- De ouders kunnen vertellen over wat zij thuis met hun kind hebben gedaan;
- De ouders krijgen tips om hun (puber)kind te motiveren;
- De ouders krijgen meer inzicht in de verschillende typen huiswerk van hun kinderen en leren hoe zij daarbij kunnen helpen;
- De ouders krijgen praktische tips over hoe zij hun kind kunnen helpen met concentreren.
- De ouders zien de behoeften van hun kind met betrekking tot de huiswerkplek.
- De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

1. De vorige keer

Terugblik – 15 min

Doel De ouders kunnen vertellen wat zij thuis met hun kind hebben gedaan.

Uitleg De bijeenkomst begint met een terugblik.

U kunt vragen welke onderwerpen in de eerste bijeenkomst zijn besproken:

- *Uw eigen huiswerk ervaringen;*
- *Uw kind helpen om zelfstandig huiswerk te maken.*

U begint met een terugblik op de voorafgaande week door middel van een rondje. Ouders kunnen om de beurt vertellen hoe zij thuis met hun kind over huiswerkervaringen hebben gesproken. Hebben ouders hun eigen verhalen verteld? En mochten ouders meekijken in de agenda van hun kinderen?

2. Hoe motiveer ik mijn puber?

Kennis – 20 min

Doel De ouders krijgen tips om hun kind te motiveren.

Uitleg Start met het activeren van de voorkennis van de ouders door middel van een tweegesprek.

De vragen op pagina twee van het oudermateriaal dienen als leidraad voor het gesprek.

Geef de tweetallen twee minuten de tijd om aan de hand van de vragen ervaringen en ideeën uit te wisselen. Laat ouders hun ideeën noteren. Inventariseer de ideeën op plenair en schrijf deze op het bord.

Lees vervolgens de tekst '*Hoe kun je als ouder je kind motiveren?*'. Ga na het lezen terug naar de inventarisatie van de ouders. Vul het overzicht aan met punten uit de tekst.

Bespreek het artikel plenair. Gebruik daarbij onderstaande vragen:

- In het artikel staat dat het goed is om de positieve kant te blijven zoeken, ook wanneer er misschien weinig is om blij over te zijn. Bent u het hiermee eens? Waarom is het zo belangrijk om positief te blijven?
- Benoemt u regelmatig dat u trots bent op uw kind? Zegt u wel eens dat hij of zij iets goed kan of hard heeft gewerkt?

Kijk gezamenlijk naar het filmpje over *Growth mindset* van Carole Dweck

<https://www.youtube.com/watch?v=oFZAxX2ALUE>.

[Bespreek het filmpje. Wat is de conclusie?](#)

3. Huiswerk maken – 20 min

Doel De ouders krijgen meer inzicht in de verschillende typen huiswerk van hun kinderen en leren hoe zij daarbij kunnen helpen.

Uitleg Geef de ouders per tweetal een enveloppe met kaartjes waarop stellingen over huiswerk staan. Knip hiervoor de kaartjes op de volgende pagina uit. Vraag de ouders om de stellingen op twee stapels te leggen: een voor 'waar' en een voor 'niet waar'. Bespreek de stellingen vervolgens plenair. Waar waren de ouders het mee eens en waarmee niet? Wat is hun motivatie hiervoor?

Hoe kun je als ouder je kind motiveren?

Je puber heeft jouw motivatie nodig

De puberteit is een ingewikkelde tijd. Er gebeurt veel in het hoofd van een puber. De hersenen ontwikkelen. Een puber denkt aan veel dingen, maar denkt niet altijd aan school. Een kind heeft zijn ouders nodig. De ouders kunnen helpen.

Tips om je puber te motiveren voor school

1. Wat helpt jouw kind?

Alle kinderen willen het goed doen (op school en thuis). Ze willen een diploma en hun ouders trots maken. Dus, waarom is je kind dan niet (zo) gemotiveerd? Praat hierover met je kind.

Vraag bijvoorbeeld:

▪ <i>Voel je je goed op school of in de klas?</i>	<i>Hoe vind je het op school?</i>
▪ <i>Wat vind je van je docenten?</i>	<i>Wat vind je van de vakken?</i>
▪ <i>Vind je school gemakkelijk of moeilijk?</i>	<i>Denk je dat je meer kunt?</i>

2. Wat wil je kind later worden?

Vaak weten kinderen al wat ze willen studeren. Of kennen zij het beroep dat ze willen doen. Toch weten kinderen niet altijd hoe je daar komt. Bespreek dit met je kind. Wat heeft je kind nodig om te worden wat hij wil? Je kunt de mentor om informatie vragen. Andere kinderen weten nog niet wat zij willen worden. Het is goed om hier in de brugklas al over te praten.

3. Geef complimenten en wees positief

Pubers zijn gevoelig voor complimenten. Probeer dingen positief te benoemen. Bijvoorbeeld: "Oké, je hebt twee onvoldoendes. Maar je hebt ook acht voldoende gehaald. En je hebt goed je best gedaan, toch?".

4. Werk aan een positief zelfbeeld

Een positief zelfbeeld is **belangrijk** voor je motivatie. Je kind moet het gevoel hebben dat hij iets kan en steeds nieuwe dingen leert. Dat motiveert. Als een kind denkt dat hij iets niet kan, wordt het steeds lastiger om aan het werk te gaan.

Een toets leer je het beste de avond van tevoren. Zo zit de informatie nog vers in je hoofd.	Huiswerk kun je het beste maken als je net uit school komt. Je zit dan nog in het schoolritme.
Woorden voor Frans leer je het beste door iedere dag kort te leren.	Een toets leer je het beste door uren achter elkaar te studeren.
Het is het beste om iedere dag het huiswerk van je kind te controleren.	Het is goed om iedere dag aan je kind te vragen of hij/zij huiswerk heeft.
Om je kind te overhoren, moet je zelf kennis hebben over het onderwerp.	Het is het beste om je kind alleen te overhoren als hij/zij daar om vraagt.
Het is goed om afspraken met je kind te maken over het huiswerk. Is het niet af, dan mag hij/zij bijvoorbeeld geen tv kijken.	Het is belangrijk om altijd in de agenda van je kind te controleren of echt al het huiswerk is gemaakt.
Kinderen kunnen het beste alleen hun huiswerk maken, zonder hulp van vrienden of vriendinnen.	Als je kind huiswerk maakt, kun je de telefoon van je kind het beste apart leggen.

Pauze – 10 min

4. Huiswerk overhoren – 20 min

Laat de ouders de tekst lezen. Praat vervolgens plenair over het onderwerp overhoren. Denk daarbij aan onderstaande vragen:

- Overhoren ouders hun kind wel eens? Hoe pakken zij dit aan?
- Hebben de ouders voldoende kennis van de onderwerpen? Zo niet, hoe pakken zij dit aan? Noteer goede tips op het bord.

5. De perfecte studeerplek – 25 min

Doel De ouder wordt zich bewust van de behoeftes van hun kind met betrekking tot de plek waar hij of zij het huiswerk maakt.

Uitleg Ouders hebben foto's via facebook geüpload van de studeerplek van hun kind. Laat de ouders deze foto's in groepjes van vier bekijken. Laat ouders daarbij bedenken wat goed is en wat beter kan. Ze kunnen hierbij de tips uit het artikel gebruiken (zie hiervoor het oudermateriaal).

Vervolgens kiezen de groepjes een van de vier foto's uit, om in de grot groep te bespreken. Dit mag zijn omdat de plek aan alle punten voldoet en een goed voorbeeld is, maar ook omdat er veel verbeteringen bedacht kunnen worden.

Bekijk vervolgens de moodboards die de leerlingen tijdens de mentorles hebben gemaakt. Hierbij mochten zij aangeven hoe hun ideale studeerplek eruit zou zien. Ze hebben ideeën voor meubels, kleuren en ruimtes mogen uitknippen en opplakken of beschrijven. Deze moodboards (of foto's van de moodboards) worden aan de betreffende ouder gegeven. De ouders gaan vervolgens in gesprek over de studieplek die de kinderen graag zouden willen. Laat de ouders naar aanleiding hiervan mogelijkheden inventariseren om een stapje dichterbij de buurt van de gewenste studeerplek te komen. Met welke kleine aanpassingen wordt de studeeromgeving gunstiger?

Print eventueel de volgende tekst uit en geef deze aan de ouders mee naar huis:

<http://www.omgevingspsycholoog.nl/5-tips-over-hoe-jouw-studeerkamer-je-helpt-concentreren/>

6. Wat hebben we vandaag gedaan?

Afsluiting – 10 min

Doel De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

Uitleg Vat de belangrijkste punten samen die in deze bijeenkomst besproken zijn.. U kunt ook aan een van de ouders vragen om dit te doen. Moedig ouders aan om met hun kind in gesprek te gaan over een vak waarbij ze een overhoring kunnen gebruiken.

Bijeenkomst 4 | Relatie tussen ouder, school en kind

In deze bijeenkomst wordt gewerkt aan de volgende competenties/doelen:

- De ouders kunnen vertellen over wat zij thuis met hun kind hebben gedaan;
- De ouders kennen de regels en afspraken die gelden op de school van hun kind;
- De ouders hebben kennis opgedaan over de manier waarop school met ouders communiceert;
- De ouders kennen de pedagogische driehoek: school-ouder-kind;
- De ouders hebben kennis opgedaan over de veranderende verhouding tussen docent en ouder;
- De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

1. Terugblik – 10 min

Doel De ouders kijken terug op de voorafgaande week. (Hoe) zijn zij thuis verder gegaan na de vorige bijeenkomst?

Uitleg De bijeenkomst begint met een terugblik. U kunt vragen welke onderwerpen in de vorige bijeenkomst zijn besproken:

- Hoe motiveer ik mijn puber?
- Huiswerk maken
- Huiswerk overhoren
- De perfecte studeerplek

2. Een schooldag – 15 minuten

Doel Ouders krijgen een beeld van hoe een schooldag er voor hun kind uitziet.

Uitleg Bekijk met de ouders 1 of 2 filmpjes die de leerlingen hebben gemaakt over hoe hun dag op school eruit ziet. De filmpjes worden digitaal aangeleverd vooraf aan de bijeenkomst. Bespreek met de ouders de volgende vragen.

- Wat verwachten ouders te zien?
- Hoe is het om zo'n filmpje te zien?
- Wat wisten de ouders al?
- Wat is nieuw voor de ouders?

3. Regels en afspraken: thuis en op school – 30 min

Doel De ouders maken kennis met regels en afspraken die in de schoolgids staan beschreven.

Uitleg Iedere school is verplicht om elk jaar een schoolgids uit te geven. In de schoolgids staan alle belangrijke afspraken en regels van de school. Ouders kunnen er bijvoorbeeld lezen wat de schoolafspraken zijn rondom huiswerk of ziekmeldingen. U peilt welke ouders thuis een schoolgids hebben of de schoolgids op internet hebben gelezen.

Wat zijn regels die specifiek gelden voor de school? Welke afspraken heeft de school? Wie is wie op school?

Inventariseer met de ouders welke regels en afspraken de school heeft en link deze regels en afspraken met dat wat er thuis voor regels en afspraken zijn. Bespreken ze de regels en afspraken van thuis en school met hun kind?

U kunt het onderstaande filmpje laten zien over regels en afspraken in het vo en thuis.

<https://www.youtube.com/watch?v=Kbx4AMUCp9k>

4. In gesprek met je kind – 15 minuten

Doel Ouders denken na over hoe zij met hun kind het gesprek kunnen aangaan over regels en afspraken.

Uitleg Bespreek met ouders op welke manier zij een gesprek kunnen aangaan over regels en afspraken. Welke regels en afspraken gelden er op school, en welke thuis? Bespreken ze de regels en afspraken van thuis en school met hun kind? Waar zou een regel of afspraak voor gemaakt moeten worden?

Bespreek eventueel de tips op de internetpagina. Wat nemen ouders mee van deze tips?

<https://www.opvoeden.nl/puber/opvoeding-en-gedrag/opvoedtips/afspraken-over-regels/>

5. Contact met school – 30 minuten

Doel Ouders zijn zich bewust van de rol die zij innemen ten opzichte van de school in relatie tot hun kind..

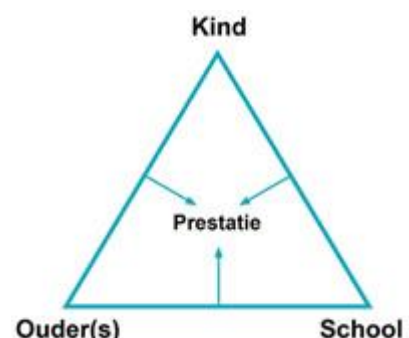
Uitleg Op de middelbare school verandert er veel voor een kind. Elke leerling heeft een mentor en ziet deze minstens een keer per week tijdens het mentoruur en vaak ook nog tijdens een van de vakken die het kind volgt. Laat het volgende filmpje zien:

Laat het filmpje zien vanaf 5.03 minuten. Hierin ligt de mentor toe op welke wijze ouders kunnen aankloppen bij school.

<https://www.youtube.com/watch?v=1HRiGz2nsy8&index=8&list=PLcVpvCMClABoJenluZythIeqXj1dFhqeJ>

Ouder en school trekken in deze samen op als educatief partners ten behoeve van de (leer)prestaties van het kind. Licht hierbij de pedagogische driehoek toe. Zie afbeelding hieronder. Duidelijkheid over de verwachtingen die er over en weer zijn met betrekking tot de rolverdeling tussen ouders en school is dan ook belangrijk. Benadruk dat zowel ouders als school hierin hun verantwoordelijkheden hebben. Rekening houden met sociaal-culturele diversiteit is essentieel, zowel vanuit de ouders als vanuit de school is hier dan ook van belang. Regels en afspraken die op school gelden, gelden niet altijd thuis en omgekeerd.

- Bespreek met de ouders hoe de communicatie tussen school – ouder – kind georganiseerd is.
- Bespreek met de ouders welke rol zij innemen in het contact met school en wat de rol van school is.
- Maak de koppeling naar het effect van deze communicatie op de (leer)prestaties van de leerling/het kind.

Je kunt eventueel nog toelichten dat de manier waarop ouders betrokken zijn bij het leren van hun kind op de middelbare school door de jaren heen veranderd is. Waar een docent vroeger veel meer status had en er weinig ruimte was voor interactie tussen ouder en school is dat nu juist wel het geval. Benoem eventueel de verschillende fasen van ouderbetrokkenheid zoals hieronder beschreven.

Ouderbetrokkenheid 1.0

De school zendt informatie naar de ouders. Hierbij gaat het om eenzijdige communicatie waarbij de school het moment, de vorm en de inhoud van de informatie bepaalt.

Ouderbetrokkenheid 2.0

De school zendt informatie naar de ouders en de ouders kunnen informatie terug zenden. Hierbij hoeft geen sprake te zijn van werkelijk contact; de informatie is een verzameling van tweezijdig zenden, zonder dat er sprake is van een samenwerking.

Ouderbetrokkenheid 3.0

De school en de ouders delen en zoeken samen naar nieuwe informatie met een voor beide partijen helder doel: de ontwikkeling van het kind, de leerling.

Bron: CPS, (2015).

Pauze – 10 minuten

6. Het tienminutengesprek – 30 minuten

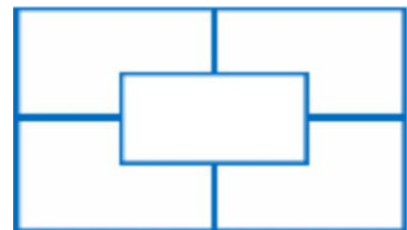
Doel De ouder heeft een helder beeld van de verwachtingen en opbrengsten van een tienminutengesprek.

Uitleg Het is belangrijk dat ouders en school regelmatig contact met elkaar hebben. Het uitreiken van het rapport kan daar een goede aanleiding voor zijn. Door naar school te gaan laten ouders merken dat ze het belangrijk vinden om over hun kind in gesprek te gaan, ook als alles goed gaat met het kind. Zo werken ze aan het opbouwen van een positieve relatie met de docent en de school van hun kind.

Wissel ervaringen uit; doel van deze opdracht is verwachtingen van een tienminutengesprek helder te hebben.

Je kunt voor deze opdracht gebruik maken van de placematmethode. De ouders werken in groepjes denken eerst voor henzelf en schrijven hun ideeën wat betreft het tienminutengesprek. Gebruik hiervoor onderstaande vragen:

- Wat doet de docent?
- Wat doen de ouders?
- Wat doet het kind?

Vervolgens bespreken de ouders in hun groepje elkaars antwoorden en de gemene deler wordt in het middenvak geschreven. Bespreek daarna de ideeën klassikaal over de rollen in een tienminutengesprek besproken. Als trainer haal je de rode draad uit de verschillende flappen naar voren waar het doel van tienminutengesprekken naar voren komt.

Enkele suggesties voor onderwerpen die besproken kunnen worden tijdens het tienminutengesprek:

- Bespreken van de vorderingen van het kind.
- Het bespreken van het gedrag van het kind.
- Uitwisselen van ervaringen tussen ouders en docent.
- Onderhouden van contact. De leerkracht neemt een stuk opvoeding van de ouders over en een goed contact tussen ouders en leerkracht is dan belangrijk.
- Gezamenlijk tot oplossingen komen.
- Dingen die het kind goed doet bekrachtigen en waarderen.

Drie tips voor een effectief tienminutengesprek

(staat ook in het oudermateriaal)

1. Bedenk van tevoren wat u wilt bespreken. Maak een lijstje. Als u dat niet doet, praat de leerkracht de 10 minuten zelf vol over de cijfers en toetsresultaten, omdat hij of zij denkt dat u dat wilt weten.
2. Probeer niet te veel aan de orde te stellen in één gesprek. Als u veel vragen heeft, of als er nogal wat problemen zijn, beperk u dan tot het bespreken van één onderwerp en stel gezamenlijk vast dat het nodig is een vervolgspraak te maken.
3. Begin met het vertrouwen dat de docent náást u staat in de begeleiding van uw kind, en niet tegenover u. Ga er dus niet vanuit dat de leerkracht u uithoort als hij u een vraag stelt over hoe het thuis gaat, maar vraag liever waarom hij dat wil weten. Of er soms iets is waardoor hij of zij zich zorgen maakt.

7. Wat hebben we vandaag gedaan? - 15 min

Afsluiting

Doel De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

Uitleg U vat de belangrijkste onderwerpen die in de les zijn besproken samen of laat dit een ouder doen. Maak hierbij gebruik van de gesprekken die zijn gevoerd en koppel de uitkomsten aan het leerdoel.

Maak vervolgens een rondje waarin ouders kunnen benoemen wat zij meenemen uit de bijeenkomst.

De volgende bijeenkomst staat in het teken van het puberbrein, Wat gebeurt er in de hersenen van een puber, welke effecten heeft dit op het (leer)gedrag en hoe kun je als ouder hier op inspelen?

Bijeenkomst 5 | Het puberende brein

In deze bijeenkomst wordt gewerkt aan de volgende competenties/doelen:

- De ouders kunnen vertellen over wat zij thuis met hun kind hebben besproken naar aanleiding van de vorige bijeenkomst;
- De ouders doen kennis op over de ontwikkelingen die zich afspelen in het brein van kinderen gedurende de puberteit;
- Ouders krijgen handvatten om met pubergedrag om te gaan;
- De ouders wisselen ervaringen met elkaar uit over omgaan met pubergedrag, helpen en loslaten;
- De ouders worden geprikkeld om thuis verder te gaan praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

1. De vorige keer – 15 min

Doel De ouder kan vertellen over wat hij thuis of met zijn kind heeft gedaan.

Uitleg De bijeenkomst begint met een terugblik. U kunt vragen welke onderwerpen in de vorige bijeenkomst zijn besproken;

- Regels en afspraken: thuis en op school
- In gesprek met je kind
- Contact met school
- Het tienminutengesprek

Maak een rondje waarbij ouders kunnen vertellen of en hoe zij thuis verder zijn gegaan n.a.v. de afgelopen bijeenkomst.

2. Ervaringen uitwisselen over je puber – 30 min

Doel De ouder gaat in gesprek over de mooie en minder mooie ervaringen met hun ouder wordende kind (de puber).

Uitleg Brainstorm met ouders over pubers. Waar denken ouders aan bij het woord puber of tiener? Wat is typisch gedrag? Welke veranderingen aan het lichaam van hun kind zijn te zien? Zijn er veranderingen in het gedrag van hun kind? Zo ja, welke veranderingen? Inventariseer en cluster indien mogelijk de uitkomsten van de brainstorm.

Bekijk vervolgens samen met de ouders filmpje via onderstaande link.

<https://www.youtube.com/watch?v=ETIFvFbcQuI>

[U laat eerst de video als geheel zien. Vervolgens kunt u naar de fragmenten teruggaan en onderstaande vragen bespreken.](#)

- 1.18 – 1.35
Herkent u wat Dieuwertje (Blok) / de presentatrice vertelt over de andere rol die u krijgt in het leven van uw kind?
- 1.42 – 2.06
Wat beschrijft Atie (den Uil) als de grootste veranderingen die het kind doormaakt? Ziet u hiervan ook iets bij uw kind?
- 2.06 -4.16
Atie geeft een aantal tips voor ouders. Welke tips geeft zij?
- 4.20 – 5.45
Iris (Ramaekers) beschrijft dat ouders grenzen moeten stellen, en dat kinderen daarover heen moeten gaan. Het hoort bij de ontwikkeling van het kind. Ze kijken wat er gebeurt en hoe ver

ze kunnen gaan. Hebben jullie ervaring met dit gedrag? Hoe gaan jullie om met je kind wanneer hij zich niet aan de regels houdt?

- 6.15 – 7.12

Meredith (Lakhichand) benoemt dat ouders ook moeten genieten van de puberteit, het is net zoals andere fases in het leven van je kind. Zoals een baby die voor het eerst lach en een peuter die zijn eerste stapjes zet.

Pauze – 10 min

3. Veranderingen in het puberbrein – 35 min

Doel Ouders krijgen inzicht in de veranderingen die zich afspelen in de hersenen tijdens de puberteit.

Uitleg U laat een filmpje zien waarin Eveline Crone geïnterviewd wordt over de ontwikkelingen van hersenen gedurende de puberteit.

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=c9G0amrVZCo>

Bespreek het filmpje met de ouders. Herkennen ouders hun puber in dat wat Eveline Crone vertelt? In hoeverre komt datgene wat besproken is bij deel 2 terug in de uitleg die Eveline Crone geeft?

Hoe gaan ouders om met het puberende gedrag van hun kinderen?

Ouders kiezen twee onderwerpen waarover zij met elkaar in gesprek gaan. Laat de ouders een onderwerp kiezen en nadenken over hoe zij dit gesprek zouden voeren. Wat zeg je wel en wat zeg je niet.

- niet goed kunnen plannen
- weinig controle hebben over eigen gedrag
- gevaar niet goed kunnen inschatten
- wisselende emoties hebben
- pas laat kunnen slapen
- in de ochtend moeilijk wakker kunnen worden

Bespreek vervolgens plenair welke do's en dont's ouders hebben geformuleerd en kom tot een lijstje met tips om in gesprek te blijven met je kind.

Na afloop kunt u de overlegmethode toelichten. Bespreek vervolgens met ouders in hoeverre zij zich kunnen vinden in deze methode. Waarom wel en waarom niet?

4. Onderhandelen met je puber – 30 minuten

Doel Ouders krijgen handvatten aangeboden hoe zij in gesprek kunnen blijven met hun puberende kind.

Uitleg Ouders bespreken met elkaar hoe zij in gesprek kunnen blijven met hun puberende kind. Bespreek met ouders hoe zij vroeger praatten met hun ouders en wat wel en/of niet werkte bij een conflict of gesprek wat betreft het maken van afspraken of regels.

Licht de overlegmethode toe. Dit is een manier om te onderhandelen met je puber. Bespreek met ouders hoe zij denken over deze methode. Wat is goed en wat zal volgens hen niet werken? Is elk pubergedrag negatief?

Bespreek dat ouders wellicht met het ene kind eerder ruzie hebben dan met het andere. Dat heeft ook te maken met het eigen temperament en met het temperament van hun kind. Probeer confrontaties met een puber te beperken tot dingen die de ouders echt belangrijk vinden.

Bewaar vooral ook je gevoel voor humor en zoek naar andere manieren om met de ruzies om te gaan.

Hoe zouden ouders met school kunnen overleggen over het puberende gedrag van hun kind?

Overlegmethode

De overlegmethode gaat ervan uit, dat je bij verschil in behoeften probeert er samen uit te komen. Samen een oplossing bedenken voor het conflict. Samen proberen er zo uit te komen zodat niemand verliest. Toon acceptatie en luister actief. Verwoord het probleem zodat je puber weet dat je hem gehoord hebt. Overleggen doe je in de volgende vijf stappen:

- Probleem of conflict duidelijk krijgen.
- Samen met je puber oplossingen bedenken.
- Samen een oplossing kiezen.
- Oplossing uitvoeren of afspraak maken.
- Terugkijken of het een goede oplossing was.

5. Afsluiting

Doel De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

Uitleg U vat de belangrijkste onderwerpen die in de les zijn besproken samen of laat dit een ouder doen. Maak hierbij gebruik van de gesprekken die zijn gevoerd en koppel de uitkomsten aan het leerdoel.

Maak vervolgens een rondje waarin ouders kunnen benoemen wat zij meenemen uit de bijeenkomst.

Het onderwerp van de volgende bijeenkomst is nog open. Inventariseer met de ouders waar zij nog behoefte aan hebben.

Bijeenkomst 6 | Talenten en kwaliteiten van je puber

In deze bijeenkomst wordt gewerkt aan de volgende competenties/doelen:

- De ouders kunnen vertellen over wat zij thuis met hun kind hebben besproken naar aanleiding van de vorige bijeenkomst;
- De ouders gaan verder met het onderwerp puberbrein en doen kennis op over de ontwikkelingen van het brein van hun kinderen gedurende de puberteit;
- Ouders krijgen handvatten om met pubergedrag om te gaan;
- De ouders krijgen inzicht in de keuzes die hun kind te wachten staat.
- De ouders bespreken met elkaar de talenten en kwaliteiten van hun kind.
- De ouders bespreken wat hun rol is in de ondersteuning bij loopbaanoriëntatie en begeleiding.
- De ouders worden geprikkeld om thuis verder te gaan praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

1. De vorige keer – 15 min

Doel De ouder kan vertellen over wat hij thuis of met zijn kind heeft gedaan.

Uitleg De bijeenkomst begint met een terugblik. U kunt vragen welke onderwerpen in de vorige bijeenkomst zijn besproken;

- Ervaringen uitwisselen over je puber
- Veranderingen in het puberbrein
- Onderhandelen met je puber

Maak een rondje waarbij ouders kunnen vertellen of en hoe zij thuis verder zijn gegaan naar aanleiding van de afgelopen bijeenkomst. Besteed indien gewenst nog tijd aan het herhalen van onderwerpen van bijeenkomst 5 Het puberende brein en laat eventueel het interview met Eveline Crone nogmaals zien, filmpje.

2. Inzicht in puberbrein: keuzes voor de lange termijn – 20 minuten

Doel De ouders borduren voort op de kennis opgedaan in bijeenkomst 5 en praten verder over de veranderingen in het brein van pubers.

Uitleg De ouders lezen het artikel *Eveline Crone: Inzicht in puberbrein nuttig voor ouders en school*. Bespreek met de ouders wat de veranderingen in het brein van pubers voor invloed heeft en/of kan hebben op de leerprestaties van hun kind. Heb daarbij aandacht voor de lastige woorden in het interview.

Neem de tijd om met name de opmerking van Crone over de profielkeuze goed te behandelen. Hoe denken ouders hierover? Hoe is het op de school van hun kind georganiseerd? Bespreek met de ouders hoe loopbaanoriëntatie vorm krijgt op de school van hun kind. Hoe wordt hun kind hierin begeleid? Wat kunnen ouders doen om hun kind hierin te ondersteunen? In hoeverre praten ouders met hun kind over de toekomstplannen en mogelijkheden van hun kind?

Indien gewenst kan het artikel voor verdieping van bijeenkomst 5 worden meegenomen in de behandeling van dit onderwerp. *Het puberbrein en consequenties voor het onderwijs_achtergrondinformatie*.

3. Als mijn kind later groot is... - 20 minuten

Doel Ouders brengen met elkaar aspecten in kaart die kunnen helpen bij het nadenken over de toekomst van hun kind.

Uitleg De leerlingen hebben in de mentorles met elkaar gesproken over hun toekomstplannen. Hierbij hebben ze de volgende vragen beantwoord:

- Welk beroep lijkt je leuk?
- Wat lijkt je leuk aan dit beroep?
- Wat lijkt je minder leuk aan dit beroep?
- Wat moet je goed kunnen voor dit beroep?
- Zijn dit dingen waar jij goed in bent?
- Ken je mensen met dit beroep?
- Wat voor opleiding zou je hiervoor moeten doen?

Bespreek met ouders de opdracht van hun kinderen. Wanneer de opdrachten zijn aangeleverd, kunt u met de ouders de antwoorden van de kinderen bespreken. Anders bespreekt u met de ouders welke antwoorden zij denken dat hun kind zal hebben gegeven. Welke talenten en kwaliteiten komen van pas bij het beroep dat hun kind op dit moment leuk lijkt of zou kiezen?

Zouden de ouders zelf een andere keuze maken?

Laat ouders elkaar in tweetallen interviewen. De ene ouder stelt de andere ouder de volgende vragen;

- Wat wil mijn kind?
- Wat wil ik voor mijn kind?
- Wat kan mijn kind?
- Wat heeft mijn kind nodig?

Na enkele minuten draaien de rollen om. Koppel plenair terug; wat kwam er uit de interviewtjes naar voren? Schrijf dit op.

4. In gesprek met je kind: jezelf leren kennen – 15 minuten

Doel: Ouders doen informatie op over hoe zij met hun kind het gesprek aan kunnen gaan over aspiratie: toekomstdromen.

Uitleg Bespreek met ouders de vijf vragen die worden gegeven en laat daaraan vooraf het filmpje zien. <https://www.youtube.com/watch?v=aNY3ZNg6hu4>

Bespreek vervolgens met de ouders in hoeverre zij al dergelijke gesprekken voeren en hoe deze gesprekken wel of niet verlopen.

Laat de ouders tips met elkaar uitwisselen.

- Op welk moment werd je op school, tijdens hobby of sport heel blij of boos van iets?
- Wat maakte je hierin zo blij of boos?
- Waar of wanneer word je om dezelfde reden ook blij, boos of enthousiast?
- Wat zegt dit dus over jou?
- Hoe kun je dit gebruiken in je loopbaan?

U kunt de vragen met de ouders bespreken en indien gewenst het artikel *Onderwijs en samenleving, kortlopend onderwijsonderzoek: Klaassen, C., Vreugdenhil, B., Boonk, L. (2011). Ouders en de loopbaanoriëntatie van hun kinderen, Nijmegen, Vakgroep Sociologie, Radboud*

Universiteit hierbij betrekken. Hierin wordt het belang van de thuisbetrokkenheid benadrukt en besproken hoe ouders hun kind kunnen ondersteunen in het proces van loopbaanoriëntatie.

Maak hierbij dan ook de koppeling met de pedagogische driehoek, die besproken is in bijeenkomst 4.

Benadruk bij de ouders dat het niet zozeer gaat om het antwoord op deze vragen, maar meer over het nadenken over dergelijke vragen. Interesses veranderen waardoor keuzes kunnen veranderen. Zeker gezien de veranderingen in de hersenen hebben kinderen in de puberleefijd moeite met lange-termijnkeuzes. Ze zijn nog niet in staat verbanden te leggen tussen het kiezen van een opleiding en de gevolgen daarvan voor hun eigen toekomst te overzien. Zeker in de brugklas hoeven kinderen nog helemaal niet te weten wat ze over 30 jaar zullen doen, maar het gesprek erover is goed en nuttig om te voeren.

Bedenk met ouders welke vragen zij nog meer aan hun kinderen kunnen stellen om met hen het gesprek aan te gaan.

Enkele suggesties voor vragen zijn;

- Waar word ik over 20 jaar fluitend voor wakker?
- Hoe hoop ik dat mijn gemiddelde dag er over 15 jaar uitziet?
- Welke taken en rollen verwacht ik rond mijn 30e te hebben?

5. Afsluiting – 15 minuten

Doel De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

Uitleg U vat de belangrijkste onderwerpen die in de les zijn besproken samen of laat dit een ouder doen. Maak hierbij gebruik van de gesprekken die zijn gevoerd en koppel de uitkomsten aan het leerdoel.

Maak vervolgens een rondje waarin ouders kunnen benoemen wat zij meenemen uit de bijeenkomst.

Het onderwerp van de volgende bijeenkomst is nog open. Inventariseer met de ouders waar zij nog behoefte aan hebben of wellicht nog een verdieping op willen hebben.

In de laatste bijeenkomst wordt besproken wat de ouders meenemen van de cursus, en kan er uitgebreider stil worden gestaan bij een evaluatie van de bijeenkomsten in hun geheel.

Bijeenkomst 7 | In gesprek over leerprestaties

In deze bijeenkomst wordt gewerkt aan de volgende competenties/doelen:

- De ouders kunnen vertellen over wat zij thuis met hun kind hebben besproken naar aanleiding van de vorige bijeenkomst;
- De ouders hebben meer inzicht in school gerelateerde stress en faalangst. Zij hebben besproken hoe zij hun kinderen hierbij kunnen begeleiden en hoe zij hierover contact kunnen onderhouden met school.
- De ouders inventariseren welke actoren belangrijk zijn op school en wie zij waarvoor kunnen benaderen. Zij evalueren het contact dat zij met school hebben en bespreken hoe dit contact kan worden versterkt.
- De ouders worden geprikkeld om thuis verder te gaan praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

1. De vorige keer – 15 minuten

Doel De ouder kan vertellen over wat hij thuis of met zijn kind heeft gedaan.

Uitleg De bijeenkomst begint met een terugblik. U kunt vragen welke onderwerpen in de vorige bijeenkomst zijn besproken;

- Veranderingen in het puberbrein
- Talenten en kwaliteiten van de kinderen
- Loopbaanoriëntatie

Maak een rondje waarbij ouders kunnen vertellen of en hoe zij thuis verder zijn gegaan naar aanleiding van de afgelopen bijeenkomst. Besteed indien gewenst nog tijd aan het herhalen van onderwerpen van bijeenkomst 6 'Talenten en kwaliteiten'.

2. Reflectiegesprek – 25 minuten

Doel De ouders weten wat een reflectiegesprek is en hoe zij dit kunnen inzetten om het rapport van hun kind te bespreken.

Uitleg De leerlingen hebben kortgeleden hun rapport ontvangen. Daar zijn veel toetsen aan vooraf gegaan. Sommige leerlingen zullen uitsluitend goede cijfers hebben gehaald, maar er zullen ook veel leerlingen zijn met onvoldoendes op hun rapport. Een mooi moment om hierop te reflecteren en met ouders te bespreken hoe zij hierover in gesprek kunnen gaan met hun kind.

Praat samen met de ouders over het rapport van hun kind. Bespreek onderstaande vragen:

- Hoe zag het rapport eruit? Zijn er veel onvoldoendes gehaald of was het een goed rapport?
- Zijn er dingen waar de ouders zich zorgen over maken?
- Hebben de ouders het rapport met hun kind besproken? Hoe hebben ze dit aangepakt?
- Hebben de ouders de resultaten op school besproken? Denk aan het 10-minutengesprek. Hoe hebben de ouders dit gesprek ervaren?

Lees vervolgens samen de tekst 'Het reflectiegesprek'. Deze staat hieronder en is tevens in het oudermateriaal opgenomen.

Het reflectiegesprek

Vrij naar: <http://www.onderwijsvanmorgen.nl/hoe-je-motiverende-reflectiegesprekken-inzet-in-de-klas/>

Het is bijna kerst en uw kind heeft rapport gekregen. Daar zijn veel toetsen aan voorafgegaan. Misschien heeft uw kind goede cijfers, maar misschien zijn er ook onvoldoendes gehaald. U wilt vast met uw kind praten over de resultaten. Dat kunt u doen door een reflectiegesprek te voeren.

In een reflectiegesprek bespreekt u hoe uw kind het leren heeft aangepakt, wat er goed is gegaan en wat uw kind een volgende keer anders of beter wil doen. Dat helpt uw kind bij het leren voor een volgende toets.

Bij een reflectiegesprek is het belangrijk om alleen open vragen te stellen. Vragen waar uw kind met 'ja' of 'nee' op kan antwoorden, zijn dus verboden.

Vragen voor een goed reflectiegesprek

Een goed reflectiegesprek bevat een groot deel van deze vragen.

- Wat was je doel?
- Wat heb je precies gedaan?
- Hoe heb je het aangepakt?
- Waar ben je mee begonnen?
- Wat heb je daarna gedaan?
- Hoe beviel deze aanpak?
- Wat was moeilijk?
- Wat was makkelijk?
- Wat heb je geleerd?
- Wat heb je aan mijn hulp gehad?
- Welke hulp van mij heb je gemist?
- Wat doe je een volgende keer anders?

Praat samen over de tekst. Bespreek in ieder geval onderstaande vragen:

- Wat vinden jullie van een reflectiegesprek? Hebben jullie wel eens zo'n gesprek gevoerd?
- Wat vinden jullie van de voorbeeldvragen? Kunnen jullie nog meer goede vragen bedenken?
- Wanneer zou je zo'n gesprek het beste kunnen voeren? Welk moment is geschikt?
- Helpt een reflectiegesprek bij het leren leren? Waarvoor is het nuttig?

3. Stress door school – 25 minuten

Doel De ouders hebben meer inzicht in school gerelateerde stress en faalangst. Zij weten hoe ze faalangst kunnen herkennen en hoe zij hun kind hierbij kunnen begeleiden.

Uitleg Niet alle leerlingen zullen uitsluitend goede cijfers op hun rapport hebben gehad, wat tot teleurstellingen kan hebben geleid. Daarnaast zullen veel leerlingen voorafgaand aan de toetsweek in eniger mate stress hebben ervaren.

Bekijk het volgende filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=bERKOypBh9s>

Lees vervolgens de tekst 'O nee, proefwerkweek!'. Deze staat hieronder en is tevens in het oudermateriaal opgenomen.

O nee, proefwerkweek!

Drs. Tamar de Vos - van der Hoeven - november 2009

Vrij naar: <http://www.opvoedadvies.nl/huiswerkstress.htm>

Stress door school

Veel brugklassers hebben moeite met het maken en plannen van huiswerk. Maar ook in de daarop volgende jaren zorgt huiswerk nog voor veel stress bij jongeren. Huiswerk is een van de drie meest genoemde oorzaken van stress. Ruim 65% van de jongeren heeft hier last van. Op zich is wat spanning bij een overhoring of toets niet erg. Het zorgt namelijk voor een goede concentratie. Als de spanning te groot wordt, is het wel vervelend.

Faalangst

Als de stress op school te groot wordt, kan het zijn dat uw kind faalangst heeft. Veel kinderen met faalangst hebben gedachten zoals: 'ik kan dit helemaal niet', 'het moet helemaal foutloos' of 'ik ben niet slim genoeg'. Faalangst komt vaak voor bij kinderen die niet goed weten hoe ze het leren moeten aanpakken. Ze kunnen niet goed plannen en raken het vertrouwen in zichzelf kwijt. Als ouder kunt u uw kind helpen om faalangst te overwinnen.

Acht tips om te helpen bij faalangst:

1. Help uw kind bij het plannen van huiswerk;
2. Leer uw kind om toetsen op een goede manier voor te bereiden;
3. Complimenteer uw kind met zijn of haar inzet;
4. Benadruk dat het niet erg is om soms fouten te maken;
5. Laat zien dat ook u wel eens fouten maakt;
6. Laat zien dat u ook nog dingen moet leren en niet alles kunt;
7. Praat niet alleen over huiswerk en cijfers, maar ook over andere dingen die met school te maken hebben zoals docenten, vrienden of de lesstof;
8. Bespreek de faalangst van uw kind op school, bijvoorbeeld met de mentor.

Minder goede cijfers

Als uw kind langer op school zit, zal het soms ook minder goede cijfers halen. Het is dan goed om samen met uw kind te kijken wat er aan de hand is. Misschien heeft uw kind moeite met het plannen van huiswerk, misschien is het te moeilijk of misschien heeft uw kind niet goed genoeg zijn best gedaan. Het is belangrijk om uw kind dan te begeleiden. Daarin staat u niet alleen. Misschien heeft uw kind bijvoorbeeld bijles nodig. Dat kunt u bespreken met de mentor.

Praat samen over het onderwerp aan de hand van het filmpje en de tekst. Bespreek in ieder geval onderstaande vragen:

- Wat is het verschil tussen gewone stress en faalangst?
- Hoe kun je faalangst herkennen? Zien jullie kenmerken hiervan bij jullie kinderen terug?
- Hoe kun je begeleiden bij stress of faalangst? Wat werkt goed en wat kun je beter niet doen?
- Hoe kan school helpen bij problemen als stress en faalangst? Met wie kun je contact opnemen over dit soort zaken?

Pauze – 10 minuten

4. Contact met school – 15 minuten

Doel De ouders denken na over de verschillende actoren binnen school. Zij inventariseren wie zij al kennen en bespreken samen met wie je waar contact over kunt opnemen.

Uitleg Laat de ouders in tweetallen het woordweb invullen dat in het oudermateriaal is opgenomen. Laat hen nadenken over de verschillende actoren binnen school. Wie kennen zij allemaal? Met wie heeft hun kind allemaal te maken? Bespreek daarna samen met wie zij al eens contact hebben gehad en waar dit contact over ging. Wie kun je voor welke zaken benaderen? Bespreek in ieder geval de volgende onderwerpen: faalangst, huiswerkstress, slechte cijfers en een geringe motivatie van leerlingen.

Toon vervolgens het volgende filmpje over de zorgcoördinator tot minuut 4:20. Hierin wordt toegelicht welke rol een zorgcoördinator kan spelen bij de begeleiding van kinderen in het voortgezet onderwijs. Bespreek het filmpje na. Wat is de functie van een zorgcoördinator? Waarbij kan een zorgcoördinator ondersteunen? Wie is de zorgcoördinator op de betreffende school? En heeft iemand hier wel eens contact mee gehad?

<https://www.youtube.com/watch?v=Wz3bUuEojV4&index=9&list=PLcVpvCMClaboJenluZythleqXj1dFhqeJ>

Toon indien gewenst ook het filmpje over de medezeggenschapsraad. Dit is immers een mooie manier voor ouders om eventuele problemen op school aan de kaak te stellen.

<https://www.youtube.com/watch?v=RNoIUul8O1k&list=PLcVpvCMClaboJenluZythleqXj1dFhqeJ&index=5>

Mocht herhaling in de betreffende groep belangrijk zijn, kun je het filmpje over de mentor uit bijeenkomst 4 nog eens laten tonen vanaf 5:03 minuten. De mentor ligt dan toe op welke wijze ouders bij school kunnen aankloppen.

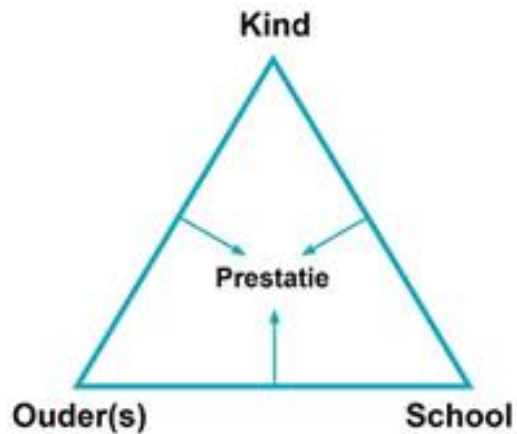
<https://www.youtube.com/watch?v=1HRiGz2nsy8&index=8&list=PLcVpvCMClaboJenluZythleqXj1dFhqeJ>

5. Pedagogische driehoek (optioneel) – 15 minuten

Doel Ouders zijn zich bewust van de rol die zij innemen ten opzichte van de school in relatie tot hun kind. Dit onderdeel betreft een herhaling en uitbreiding van de opdracht uit bijeenkomst 4 en is optioneel. Mocht er geen tijd meer over zijn, kan dit onderdeel gerust worden overgeslagen.

Uitleg In bijeenkomst 4 is de relatie tussen ouder, school en kind aan de orde geweest. Daarbij is de pedagogische driehoek toegelicht. Haal deze kennis samen met de ouders op en breid dit uit waar nodig.

Ouder en school trekken gewoonlijk samen op als educatief partners ten behoeve van de (leer)prestaties van het kind. Licht hierbij de pedagogische driehoek toe. Zie afbeelding hieronder. Duidelijkheid over de verwachtingen die er over en weer zijn met betrekking tot de rolverdeling tussen ouders en school is dan ook belangrijk. Benadruk dat zowel ouders als school hierin hun verantwoordelijkheden hebben. Rekening houden met sociaal-culturele diversiteit is essentieel, zowel vanuit de ouders als vanuit de school is hier dan ook van belang. Regels en afspraken die op school gelden, gelden niet altijd thuis en omgekeerd.

- Bespreek met de ouders waarover zij contact hebben met de school. Hoe is dit contact georganiseerd?
- Bespreek met de ouders welke rol zij innemen in het contact met school en wat de rol van school is.
- Bespreek met de ouders wat zij vinden van het contact met school. Zijn zij tevreden of zou dit anders/beter kunnen? Wat zouden zij daarin zelf kunnen ondernemen? Op welke manier kan het contact worden versterkt?

Licht toe dat de manier waarop ouders betrokken zijn bij het leren van hun kind op de middelbare school door de jaren heen veranderd is. Waar een docent vroeger veel meer status had en er weinig ruimte was voor interactie tussen ouder en school is dat nu juist wel het geval. Benoem de verschillende fasen van ouderbetrokkenheid zoals hieronder beschreven en bespreek met de ouders in welke fase het contact met de school van hun kind zich bevindt.

Ouderbetrokkenheid 1.0

De school zendt informatie naar de ouders. Hierbij gaat het om eenzijdige communicatie waarbij de school het moment, de vorm en de inhoud van de informatie bepaalt.

Ouderbetrokkenheid 2.0

De school zendt informatie naar de ouders en de ouders kunnen informatie terug zenden. Hierbij hoeft geen sprake te zijn van werkelijk contact; de informatie is een verzameling van tweezijdig zenden, zonder dat er sprake is van een samenwerking.

Ouderbetrokkenheid 3.0

De school en de ouders delen en zoeken samen naar nieuwe informatie met een voor beide partijen helder doel: de ontwikkeling van het kind, de leerling.

Bron: CPS, (2015).

6. Afsluiting – 15 minuten

Doel De ouders worden geprikkeld om thuis verder te praten met hun kind over de onderwerpen die in les aan bod zijn gekomen.

Uitleg U vat de belangrijkste onderwerpen die in de les zijn besproken samen of laat dit een ouder doen. Maak hierbij gebruik van de gesprekken die zijn gevoerd en koppel de uitkomsten aan het leerdoel.

Maak vervolgens een rondje waarin ouders kunnen benoemen wat zij meenemen uit de bijeenkomst.

Bijeenkomst acht is een afsluitende bijeenkomst waarin de oudercursus wordt geëvalueerd. Tijdens deze bijeenkomst worden de belangrijkste punten samengevat en wordt besproken wat de ouders van de cursus zullen meenemen. Daarnaast wordt tijdens deze bijeenkomst het evaluatieformulier ingevuld. Het is daarom belangrijk dat alle ouders hierbij aanwezig zijn.